

Laulaja tukevalla jäällä

Teksti: TUIJA HEIKKILÄ

Baritoni AARNE PELKOSEN talvi käynnistyy joululaulujen ja Kansallisoopperan Jää-uutuuden myötä. Lahjakas laulaja toivoo saavansa tehdä monipuolisesti töitä ja katsoa, mihin tie vie.

Harvoin debyyttirooli kansallisella oopperanäyttämöllä osuu nuorelle laulajalle niin nappiin kuin **Aarne Pelkoselle**, 32. Hänet nähdään 30.1.2019 ensi kerran miespääosassa **Jaakko Kuusiston** säveltämässä oopperassa *Jää*, joka saa kantaesityksensä Suomen Kansallisoopperassa.

Juhani Koiviston oopperalibretto pohjautuu **Ulla-Lena Lundbergin** Finlandia-palkittuun romaaniin *Is (Jää)*. Se kertoo ulkosaaristoon asettuvasta papista ja tämän puolisoista, Petter ja Mona Kummelistä. Talvella jää yhdistää Kummelin seurakunnan saaret, mutta se on myös petollista.

Petter Kummel on Pelkoselle ensikosketus Kansallisoopperaan, mutta myös tähänastista suurin työ kotimaassa.

– Parempaa en olisi voinut toivoa! Olen roolista hirveän innoissani ja iloinen siitä, että voin taustani vuoksi samastua sen mielenmaisemaan niin hyvin, Aarne Pelkonen hehkuttaa.

Jään tarinassa sulkeutuu Pelkosen oman elämän ympyrä, niin teoksen hengellisen ulottuvuuden kuin miljöön puolesta. Hän on nimittäin kotoisin meren ääreltä ja nuorena hän pohti, alkaisiko opiskella teologiaa.

Ennen marraskuun lopulla alkavia näyttämöharjoituksia Pelkonen on työstänyt ja harjoitellut rooliaan pianistin kanssa.

– Samalla olen jäsentänyt roolihahmoa: miten Petter puhuu, miten suhtautuu ihmisiin. Yhdessä ohjaaja **Anna Kelon** kanssa haetaan hahmolle siten lopullinen muoto.

Kaksoismiehityksen toisena Kummelina laulaa **Ville Rusanen**. Vaimon roolissa ovat Pelkosen kanssa **Mari Palo**, Rusasen parina **Marjukka Tepponen**.

– Mari on upea laulaja. On kiva päästä tekemään työtä hänen kanssaan.

Unajasta maailmalle

Aarne Pelkonen on syntynyt silloisen Rauman maalaiskunnan Unajasta. Harva tuntee paikan, vaikka se on alueen vanhimpia asutuskeskuksia. Kylä tunnettiin jo 1200-luvulla. Niinpä Museovirasto on määritellyt nykyisin Raumaan kuuluvan Unajan valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Unajanlahti puolestaan on valtakunnallisesti arvokas luontokohde.

Pelkosen isä menehtyi jokunen vuosi sitten ja äiti asuu Vanhassa Raumassa, mutta sisko pitää kotitaloa Unajassa. Sinne Aarne suuntaa jälleen jouluksi.

– Olen viettänyt siellä elämäni kaikki joulut samojen perinteiden mukaan.

Pelkosen perheessä ei ollut ammattimuusikoita, mutta vanhemmat harrastivat musiikkia – äiti soitti viulua, isä urkuja. Urkuihin myös Aarne ihastui. Poika otti Rauman kanttorilta yksityistunteja ja alkoi vasta myöhemmin soittaa pianoa. Sitten hän opiskeli Sibelius-Akatemian kirkkomusiikkiosastolla, josta valmistui kanttoriksi. Pitkään juuri urut olivat hänen juttunsa.

– Perheessämme veljeni oli laulaja ja sitä hän harrastaa edelleen. Kiersin hänen kanssaan alle parikymppisenä kirkkoja, Antti lauloi ja minä säestin uruilla.

Sibelius-Akatemian laulutunneilla Aarnelle kuitenkin selvisi, että hänelle ominaisin tapa ilmaista itseään on sittenkin laulu.

– Sain kipinän ja jäin koukkuun. Vaikka tykkäsin soittamisesta, syytti lauluun nopeasti erilainen intohimo ja iso motivaatio kehittyä.

Pelkonen teki diplomitutkintonsa **Marjut Hannulan** oppilaana.

– Hänen merkityksensä ja tukensa minulle on ollut iso. Poikkeuksellisenä, juurevana persoonana hän auttoi pysymään jalat maassa ja opetti hyviä perusarvoja.

Tähtien opeilla kisojen kärkeen

Aarne Pelkonen opiskeli myös maineikkaan saksalaisbaritonin, professori **Thomas Quasthoffin** luokalla Berliinissä.

– Olin nuori ja vuosi oli rankka. Quasthoff on vaativa opettaja ja persoona, mutta opin paljon, kehityin, sain esiintymisvarmuutta ja kielitaito karttui.

Berliinin-vuoden aikana, 2011 Pelkonen osallistui pianisti **Juho Alakärpän** kanssa Quasthoffin perustamaan kansainväliseen Das Lied -kilpailuun. Duo eteni finaaliin ja palkittiin lupaavimpina tulevaisuuden kykyinä. Samana vuonna he voittivat kolmannen palkinnon kansainvälisessä lied duo -kilpailussa Hollannin Enschedessä.

Quasthoffin opista poiki tie toisen maailman kuulun baritonin ja liedin puolestapuhujan, Thomas Hampsonin mestarikurssille Heidelbergiin.

– Hampsonin Heidelberg Lied Academy oli hieno kokemus. Jokakeväisten kaksiviikkoisten kursien aikana asutaan perheissä ja opiskellaan päivittäin maineikkaiden opettajien johdolla.

Tammikuussa 2013 Pelkonen voitti Lappeenrannan valtakunnallisen laulukilpailun. Se merkitsi käännekohtaa hänen elämäänsä.

– Sitä ennen olin laulumusiikkipiireissä tunteaton, ja voitto tuli yllätyksenä niin itselleni kuin muille. Olin tehnyt keikkoja, mutta voitto avasi ammattimaisen uran, sain hyvän agentuurin ja esiintymisiä orkesterisolistina.

Voittoputki oli avoinna. Keväällä 2015 Pelkonen sai kolmannen kansainvälisen Sibelius-laulukilpailun ensimmäisen palkinnon ja Ylen klassisen musiikin toimituksen erikoispalkinnon. Duo Pelkonen ja Alakärppä pokkasi Martin Wegelius -säätien tunnustuspalkinnon.

Hengellistä, liedä, oopperaa, viihdettä

Tänään Aarne Pelkonen tunnetaan yhtenä maamme lupaavimmista nuorista lied-, oratorio- ja oopperalaulajista.

Kaudella 2015-2017 hän oli kiinnitettyä Oldenburgin oopperassa Saksassa. Rooleja oli kymmenen **Mozartin Figaron häiden** Figarosta lähtien.

– Se oli kovaa työtä mutta kiinnostavaa, hyödyllistä ja opettavaista ja antoi lavakokemusta.

Pelkonen on laulanut useiden maamme ykkös-orkesterien solistina ja esittänyt monen tyypistä ja eri aikojen musiikkia hengellisestä musikaaliin, barokista kantaesityksiin. Freelancerille se on mahdollista.

– Minulla on ollut onni saada tehdä kaikenlaista. Eri genreissä on erilaiset haasteet. Haluankin olla kaikelle avoin, monipuolinen laulaja. Jatkossa haluaisin tehdä muun ohella myös kevyempää ja musikaaleja.

Liedistä on kuitenkin tullut hänelle ohjelmiston rakas kulmakivi. Aktiivisina liedin esittäjinä Pelkonen ja Alakärppä ovat perustaneet Suomen Liedakatemia ry:n, jonka puheenjohtaja Pelkonen on.

Kuten varmasti jokainen laulaja, haaveilee Pelkonenkin esiintymisistä maailman parhaissa oopperataloissa. Tulevaisuuden isoja toiverooleja ovat muun muassa **Tsaikovskin** Jevgeni Onegin ja **Wagnerin Tannhäuserin** Wolfram.

– Suomessa laulajan status on vahvasti yhteydes-

Aarne Pelkosen tulevaisuuden isoja toiverooleja ovat muun muassa Tšaikovskin Jevgeni Onegin ja Wagnerin Tannhäuserin Wolfram.

sä oopperaan. Kun on tehnyt isoja rooleja, tulee tunnetuksi. Tein kuitenkin vuosia töitä konserttilaulajana, vaikka minulle sanottiin, ettei se ole mahdollista.

Viime kesänä Pelkonen nähtiin Saksassa Eutiner Festspielen *La Traviatassa* ja *My Fair Ladyssä* sekä Ilmajoen Musiikkijuhlien *Mannerheim*-oopperassa. Siitä poiki hauska työkeikka ensi kesälle: kolmen peräkkäisen Lappeenrannan laulukilpailun voittajat, baritonit **Walteri Torikka**, Aarne Pelkonen ja **Kristian Lindroos** esiintyvät 6.6. yhteisessä konsertissa. Luvassa on klassista ja viihdettä **Jukka Nykäsen** orkesterin säestyksellä.

– Ajatus syntyi viime kesänä iltaa istuessamme, kun huomasimme Lappeenranta-yhteyden. Tarjosimme ideaa saman tien musiikkijuhlille, ja siellä innostuttiin. Olemme kaikki taas ensi kesänä myös *Mannerheim*-oopperassa, mutta on kiva tehdä hyvien tyyppien kanssa toisenlainen show.

Sitä ennen Pelkosella on ohjelmassa kuitenkin muuta, kuten *Oi Jouluyö!*-konsertti 4.12. Turun Tuomiokirkossa. Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin kanssa hän esiintyy 21.2. Ylivieskassa ja 28.3. Kajaanissa.

Levyllä joulun ikiklassikoita

Aarne Pelkosen ensiäänite, *Virsi*, ilmestyi 2013. Levyistä tuli suosittu.

– Virsiä tykätään kuunnella vakaumuksesta riippumatta. Monilla virret liittyvät muistoihin kodista tai koulusta. Itselleni levyn virsistä rakkain on *Jeesuksesta laulan*. Äiti lauloi sitä lapsuudessani, kun menimme nukkumaan.

Viisi vuotta sitten Pelkonen teki ensinauhoituksenaan Yleisradiolle **Sibeliusen** lauluja ja **Brahmsin Neljä vakavaa laulua**. 2017 ilmestyi joululevy *Maa on niin kaunis*, jolla Pelkonen on Ylioppilaskunnan Laulajien kanssa.

Uunituore soololevy *Taivas sylissäni* vei Pelkosen jälleen joulumusiikin pariin.

– Pitkään mielessä ollut projekti lokshti tänä vuonna paikoilleen. Suomalaiset joululaulut ovat niin kauniita, että niitä jaksaa esittää vuodesta toiseen.

Levyllä musisoivat Pelkosen kanssa kymmenen vuotta duo-yhteistyötä tehnyt pianisti Juho Alakärppä, urkutaiteilija **Kalevi Kiviniemi** ja Viron kansallisoopperan sellisti **Marius Järvi** sekä Tapiolan kuoro. Mukana on tunnelmalista ja harrasta joulumusiikkia, harvinaisuuksia ja klassikoita. Sellaisia ovat myös laulajan omat lempilaulut.

– Aiemmin en pitänyt *Sylvian joululaulusta* ollenkaan, mutta siitä on tullut minulle koskettava suosikki, jota mielelläni esitän ja kuuntelen. Toinen suosikkini on surumielinen ja hieno *Varpunen jouluaamuna*.

Levyn julkistuskonsertit vievät Pelkosen neljään kirkkoon: Klaukkalaan 24.11., Keravalle 1.12., Olariin 9.12. ja kotipuoleen, Rauman Pyhän Ristin kirkkoon juuri ennen joulua, 22.12.

– Se on hyvä paikka laulaa, akustiikka on hieno. ♦